

OD ISTOG AUTORA

DNEVNIK JEDNOG ČAROBNJAKA

ALHEMIČAR

BRIDA

ANĐEO ČUVAR

NA OBALI REKE PJEDRE SEDELA SAM I PLAKALA

MAKTUB

PETA GORA

VERONIKA JE ODLUČILA DA UMRE

ĐAVO I GOSPOĐICA PRIM

JEDANAEST MINUTA

PRIRUČNIK ZA RATNIKA SVETLOSTI

ZAHIR

VEŠTICA IZ PORTOBELA

ALEF

RUKOPIS OTKRIVEN U AKRI

PRELJUBA

BITI KAO REKA

ŠPIJUNKA

POBEDNIK JE SAM

HIPPI

STRELAC

NAJVIŠI DAR

**PAULO
KOELJO**

**ANÐEO
ČUVAR**

Preveli s portugalskog
Jovan Tatić i Alesandra Tatić

■ Laguna ■

Naslov originala

Paulo Coelho

AS VALKÍRIAS

Copyright © 1992 by Paulo Coelho

This edition was published by arrangements with Sant

Jordi Asociados Agencia Literaria

S.L.U. Barcelona, Spain. All Rights Reserved

[http:// paulocoelhoblog.com/](http://paulocoelhoblog.com/)

Translation copyright © 2025 za srpsko izdanje, LAGUNA

*Imenu ispisanom u kanjonu Glorijeta
12. oktobra 1988. godine.*

*O Marija,
začela bez greha,
moli se za nas koji se u tebe uzdamo.*

*I gle, anđeo Gospodnji stade među njih, i slava Gospodnja
obasja ih.*

Jevanđelje po Luki, 2: 9

Ž. i ja smo se našli na večeri u restoranu na Kopakabani, u Rio de Žaneiru. Predao sam mu primerak Alhemičara sa svim entuzijazmom i radošću koje može da oseća pisac koji je objavio svoju drugu knjigu. Saopštio sam mu da je knjiga posvećena njemu i da sam na taj način želeo da mu se zahvalim na svemu što me je naučio za šest godina našeg zajedničkog rada i druženja.

Dva dana kasnije ispratio sam ga na aerodrom. Već je bio pročitao deo knjige i skrenuo mi je pažnju na jednu rečenicu: „Sve što se dogodi jedanput ne mora se nikada ponoviti, ali sve što se desi dva puta, desiće se i treći put.“ Pitao sam ga šta time želi da kaže. Objasnio mi je da sam do sada imao dve prilike da živim svoj san, ali sam obe na kraju upropastio. Citirao je deo pesme Oskara Vajlda:

Svako uništava ono što najviše voli,
u otvorenom boju, ili iz zasede;
neki s lakoćom nežnosti

drugi rečju tvrdom;
kukavice uništavaju poljupcem,
a hrabri mačem.*

Pitao sam ga šta želi time da kaže. Predložio mi je da radim „Duhovne Vežbe“ Svetog Ignasija de Lojole na nekom usamljenom mestu, jer uspeh ljude ispuni radošću i krivicom u isto vreme, i dodao da treba da budem spreman za ono što će mi se od tada pa nadalje dešavati.

Tada sam mu rekao da sam oduvek maštao da provedem četrdeset dana u nekoj pustinji, i njemu se ta ideja svidela. Predložio mi je da odem u Sjedinjene Američke Države, u pustinju Mohave, gde poznaje jednu osobu koja može da mi pomogne da prihvatim ono što volim – svoj posao.

Rezultat vremena provedenog tamo nalazi se u Anđelu čuvaru. Događaji ispričani u ovoj knjizi desili su se između 5. septembra i 17. oktobra 1988. godine. Redosled nekih epizoda je izmenjen, a u dve prilike koristio sam fikciju, samo da bi čitalac mogao bolje da razume priču – ali sve ključne činjenice su istinite. Pismo citirano u pogovoru knjige registrovano je u Arhivu Rio de Žaneira pod brojem 478038.

* Oskar Vajld, *Balada o tamnici u Redingu*.

ANĎEO ČUVAR

Vozio je već skoro šest sati. Po stoti put pitao je ženu koja je sedela pored njega da li su na pravom putu.

Po stoti put ona je pogledala mapu. Da, bio je to pravi put. Uprkos tome što je sve oko njih bilo zeleno, sa lepom rekom koja je tuda tekla i drvećem pored puta.

– Bolje da stanemo na nekoj benzinskoj pumpi da pitamo – reče ona.

Nastaviše bez reči, uz stare pesme na radiju. Kris je znala da nije bilo potrebno stati na pumpi jer su bili na pravom putu – uprkos činjenici da je pejzaž koji ih je okruživao govorio potpuno suprotno. Ali dobro je poznavala muža – Paulo je bio napet, sumnjičav, mislio je da ona pogrešno čita mapu. Smiriće se ako pitaju nekoga.

– Zašto smo došli ovde?

– Da bih mogao da ispunim svoj zadatak – odgovori on.

– Čudnog li zadatka – reče ona.

„Zaista, veoma čudnog“, pomisli on.

Da razgovara sa svojim anđelom čuvarom.

– Pričaćeš sa svojim anđelom – reče ona posle nekog vremena. – A šta misliš o tome da u međuvremenu pričaš malo sa mnom?

On je i dalje ćutao, koncentrisan na put, verovatno uveren da je pogrešila put. „Ne vredi insistirati“, pomisli ona. Nadala se da će se brzo pojaviti neka benzinska pumpa; krenuli su na put direktno sa aerodroma u Los Anđelesu – plašila se da je Paulo previše umoran, da će zadremati za volanom.

A proketo mesto nikako da se pojavi.

„Trebalo je da se udam za nekog inženjera“, reče u sebi.

Nikada se neće navići na stvari koje on radi – iznenada ostaviti sve, tragati za svetim putevima, mačevi, razgovori s anđelima, sve samo da bi se pratio put magije. „Uvek je imao maniju da sve napušta, čak i pre nego što se upoznao sa Ž.-om.“

Setila se njihovog prvog zajedničkog izlaska. Odmah su završili u krevetu, i nedelju dana kasnije već je donela svoju tablu za crtanje kod njega. Zajednički prijatelji govorili su da je Paulo veštac, i jedne noći Kris je čak telefonirala svešteniku protestantske crkve kojoj je pripadala i tražila da se moli za nju.

Ali u prvih godinu dana nijednom nije spomenuo magiju. Radio je u diskografskoj kući i to je bilo sve.

Naredne godine život se nije promenio. Napustio je kompaniju u kojoj je radio i zaposlio se u drugoj diskografskoj kući.

Treće godine ponovo je promenio firmu (ta njegova manija da sve napušta!) i odlučio da piše scenarija za televiziju. Njoj se menjanje poslova jednom godišnje činilo čudnim – ali pisao je, zarađivao i živeli su lepo.

Sve dok nije, krajem treće godine, odlučio da još jednom napusti posao. Nije davao nikakva objašnjenja, rekao je samo da mu je dosta tog beskrajnog menjanja poslova. Morao je da otkrije šta želi. Tada su već imali neku uštedvinu i rešili su da putuju po svetu.

„Kolima, baš kao i sada“, pomisli Kris.

Upoznali su se sa Ž.-om u Amsterdamu, dok su u kafe-teriji hotela *Brauer* pili kafu i posmatrali kanal Singel. Paulo je prebledeo od nervoze kada je ugledao tog visokog, sedog čoveka u odelu. Na kraju je skupio hrabrost da priđe njegovom stolu. Te večeri, kada su opet ostali sami, Paulo je popio celu flašu vina – a pošto je slabo podnosio alkohol, odmah se napio – i tek tada je počeo da priča kako je sedam godina posvetio učenju magije (iako je ona to već saznala od prijatelja). Međutim, iz nekog razloga – koji nije objašnjavao iako ga je ona nekoliko puta pitala – napuštao je sve.

„Ali pre dva meseca sam imao viziju u kojoj sam video ovog čoveka u koncentracionom logoru Dahau“, reče on misleći na Ž.-a.

Sećala se tog dana. Paulo je mnogo plakao, govorio da čuje poziv, ali da ne zna kako da mu se odazove.

„Treba li da se vratim magiji?“, upitao je on.

„Treba“, odgovori ona iako nije baš verovala u to što govori.

Od susreta sa Ž.-om sve se promenilo. Bilo je tu rituala, vežbi, praktičnog rada. Bilo je dugih putovanja sa Ž.-om bez tačnog datuma povratka. Bilo je dugih sastanaka sa čudnim muškarcima i lepim ženama, i svi su oni imali izraženu auru senzualnosti, koja je iz njih zračila. Bilo je izazova i ispita, dugih neprospavanih noći i mnogo

produženih vikenda bez izlaženja iz kuće. Ali Paulo je bio mnogo zadovoljniji – nije više napuštao poslove. Zajedno su osnovali malu izdavačku kuću i uspeo je da ostvari svoj stari san – da piše knjige.

Najzad su naišli na pumpu. Izašli su da malo prošetaju dok im je mlada devojka indijanskih crta lica punila rezervoar.

Paulo je uzeo mapu i proverio da li su na dobrom putu. Da, bili su na dobrom putu.

„Sada se malo opustio. Pričaće sa mnom“, pomisli ona.

– Ž. te je poslao da se nađeš sa anđelom *ovde*? – bojažljivo ga je pitala.

– Ne – reče.

„Dobro je, odgovorio mi je“, pomislila je Kris dok je posmatrala vegetaciju koja je izgledala čarobno. Sunce je zalazilo. Da nije nekoliko puta proveravala mapu i ona bi sumnjala da nisu na pravom putu. Do odredišta ih je delilo manje od deset kilometara, a okolina je odavala utisak da su veoma, veoma daleko.

– Ž. nije rekao da dođem baš ovde – nastavi Paulo. – Bilo koje mesto bi poslužilo, ali ovde imam kontakt, znaš na šta mislim?

Naravno da je znala. Paulo je uvek imao kontakte. On ih je nazivao članovima Tradicije, ali ona ih je u svom dnevniku zvala „Zaverenici“. Postoji mnogo više veštica i čarobnjaka nego što ljudi sanjaju.

– Neko ko razgovara s anđelima?

– Nisam siguran. Ž. je jednom u prolazu pomenuo nekog majstora Tradicije koji ovde živi i koji zna kako se razgovara s anđelima. Ali može biti da su to samo glasine.

Možda je bio ozbiljan. Ali Kris je znala da je sasvim moguće da je nasumično izabrao jedno od mnogih mesta na kojima ima „kontakte“. Mesto na kojem će biti daleko od svakodnevnog života, gde će moći da se koncentriše na Nesvakidašnje.

– A kako ćeš da razgovaraš sa svojim anđelom?

– Ne znam.

„Kakav čudan način života“, pomisli. Pogledom je pratila muža dok je išao ka Indijanki da plati račun. Znao je samo da treba da razgovara s anđelima, i to je bilo sve! Ostaviti ono što je radio, sesti u avion, leteti dvanaest sati do Los Anđelesa, voziti šest sati do te pumpe, skupiti dovoljno strpljenja da se ostane tamo četrdeset dana, i sve to da bi razgovarao – ili još bolje, da bi pokušao da razgovara – s anđelom čuvarom!

Nasmešio joj se, a ona mu uzvрати osmeh. Na kraju krajeva, nije bilo tako loše. Imali su svakodnevne nesuglasice, morali su da plaćaju račune, vode kućne finansije, odlaze u kurtoazne posete, prelaze preko teških trenutaka.

Ali još uvek su verovali u anđele.

– Uspećemo – reče ona.

– Hvala za to „mi“ – odgovori on. – Ali ovde sam ja čarobnjak.

* * *

Devojka koja radi na pumpi reče da idu u dobrom pravcu. Vozili su se još deset minuta, ovoga puta radio je bio isključen. Peli su se blagom uzbrdicom, ali tek kada su stigli na vrh i pogledali dole put koji su prešli, shvatili su koliko visoko su se popeli. Svih šest sati su se polako peli, a da nisu ni primetili.

Međutim, stigli su.

Paulo je parkirao pored puta i isključio motor. Ona je još uvek gledala pozadi, da se uveri da li zaista može da vidi zeleno drveće, biljke, vegetaciju. Da, mogla je.

A ispred nje, širinom čitavog horizonta, prostirala se Mohave. Ogromna pustinja koja se protezala preko pet američkih država i zahvatala i Meksiko; pustinja koju je toliko puta gledala u kaubojskim filmovima dok je bila mala, pustinja u kojoj su se nalazila mesta čudnih naziva – kao Šuma duge ili Dolina smrti.

„Roze je.“, pomisli Kris. Ali ne reče ništa. On je piljio u taj beskraj, verovatno pokušavajući da otkrije gde žive anđeli.

Ko stane na glavni trg može da vidi početak i kraj Borego Springsa. Ipak, gradić je imao tri hotela. Zimi turisti tamo dolaze da se podsete da sunce postoji.

Ostavili su prtljag u sobi i otišli da večeraju u meksičkom restoranu. Mladić koji ih je uslužio dugo se zadržao u blizini pokušavajući da shvati kojim jezikom govore, pa, kako nije uspeo – pitao ih je. Kada je saznao da dolaze iz Brazila, reče da nikada nije upoznao nikoga iz Brazila.

– Sada poznajem dvoje – nasmeja se.

Sledećeg jutra će verovatno ceo grad to znati. Malo novog se dešavalo u Borego Springsu.

Posle večere otišli su da se prošetaju po gradu držeći se za ruke. Paulo je zatim hteo da gazi po tlu pustinje, da je oseti, da udahne vazduh Mohavea. Besciljno su šetali između kamenja i stena. Posle pola sata hoda, ako bi pogledali istočno, mogli su da vide svetla Borego Springsa kako čkilje u daljini.

Odatle su mogli bolje da uživaju u nebu. Legli su na tlo i smišljali želje kada bi videli zvezdu padalicu. Meseca nije bilo i sazvežđa su blistala.

– Da li si već imala osećaj da te, u određenim momentima u životu, neko posmatra? – upita Paulo.

– Kako to znaš?

– Jednostavno znam. To su trenuci u kojima nesvesno primećujemo prisustvo anđela.

Kris se setila rane mladosti. Tada je taj osećaj bio mnogo jači.

– U tom trenutku – nastavi on – počinjemo da stvaramo neku vrstu filma u kojem smo mi glavni likovi, i sasvim smo sigurni da neko posmatra šta radimo.

„Ali, kako rastemo, počinjemo slične stvari da smatramo smešnim. Izjednačavamo to osećanje s dečjim snom da postanemo filmski glumac ili glumica. Zaboravljamo koliko je, u trenucima kada smo se predstavljali nevidljivoj publici, osećaj da nas neko posmatra bio snažan.“

Zaćutaše na trenutak.

– Kada pogledam u nebo, često se taj osećaj vrati praćen istim pitanjem: ko nas posmatra?

– Pa ko nas posmatra?

– Anđeli. Božji izaslanici.

Ona zadrža pogled prikovan za nebo. Želela je da veruje u njegove reči.

– Sve religije i svi ljudi koji su doživeli Nesvakidašnje govore o anđelima – nastavi Paulo – Univerzum je naseljen anđelima. Oni nam daju nadu, baš kao onaj koji je saopštio pastirima da je mesija rođen. Donose smrt, kao anđeo uništenja koji je hodeći Egiptom uništavao sve koji nisu imali pravi znak na vratima. Oni su ti koji ognjenim mačem mogu da nas spreče da uđemo u Raj. Ili mogu da nas pozovu da uđemo, kao što je anđeo pozvao Mariju.

„Anđeli otvaraju korice zabranjenih knjiga, duvaju u trube Strašnog Suda. Donose svetlost kao Mihailo, ili tamu kao Lucifer.“

Kris je skupila hrabrost i pitala:

– Imaju li krila?

– Još nisam video anđela – odgovorio je. – Ali sam i ja to želeo da znam. I pitao sam Ž.-a.

„Super“, pomisli ona. Nije bila jedina koja je želela da zna obične stvari o anđelima.

– Ž. mi je rekao da poprimaju oblik koji im mi damo. Zato što su živa Božja misao, i treba da se prilagode našem znanju i razumevanju. Znaju da, ako ne postupe tako, nećemo uspeti da ih vidimo.

Paulo zatvori oči.

– Zamisli svog anđela i osetićeš njegovo prisustvo u ovom trenutku. – zaključio je priču.

Ležali su u tišini u pustinji. Nijedan zvuk se nije čuo i Kris je počela da se oseća kao da je ponovo u istom filmu iz detinjstva u kojem je glumila pred nevidljivom publikom. Što se više koncentrisala to je bila sigurnija da oko nje postoji jaka, prijateljska i velikodušna prisutnost. Počela je da zamišlja svog anđela baš kao što ga se sećala s gravira iz detinjstva: plava odeća, zlatna kosa i ogromna bela krila.

Paulo je takođe zamišljao svog anđela. To nije bilo ništa novo za njega pošto je mnogo puta već uranjao u svet nevidljivog koji ga okružuje. Ali sada, od kako mu je Ž. dao zadatak, osećao je da je njegov anđeo mnogo prisutniji – kao da su se anđeli javljali samo onima koji su u njih verovali. Ali, bilo da čovek veruje ili ne, oni su uvek tu – glasnici života, smrti, pakla i raja.

Obukao je svom anđelu dugačku odoru porubljenu zlatom, i takođe mu stavio krila.